

Голям лагаросифон (*Lagarosiphon major*)

Големият лагаросифон е многогодишно тревисто растение, което расте изцяло потопено във водата. Листата му са подредени спираловидно, по дължината на стъблото, със заострен и завит надолу връх. Последователното разположение на листата е характерен белег, който разграничава род *Lagarosiphon* от подобните на външен вид растения от рода на водната чума (род *Elodea*). В България се срещат [нуталиевата водна чума \(*Elodea nuttallii*\)](#) и канадската водна чума (*E. canadensis*), но техните листа са разположени в прешлени. И двата вида водна чума също са инвазивни чужди видове.

Големият лагаросифон произхожда от Южна Африка. Извън естествения си ареал се среща в Европа, Австралия и Нова Зеландия. В Европа е агресивен инвазивен чужд вид (ИЧВ). Включен е в Списъка на инвазивните чужди видове, които засягат Съюза към Регламент 1143/2014 на Европейския Съюз, както и в списъка на Европейската и средиземноморска организация по растителна защита.

В Европа видът обитава сладководни езера, язовири, бавнотечащи потоци, влажни зони и канали. Тук се размножава само вегетативно, чрез откъснати части от стъблата. През зимата изпада в покой на дъното на водоемите, които обитава. През пролетта възобновява растежа си от презимувалите части от стъблата. Всички водоеми с бавнотечащи и застояли води в България се считат за потенциално изложени на риск от колонизиране от това агресивно растение.

В Европа е внесен като декоративен вид за паркови и градински водоеми и като аквариумно растение. Във Великобритания е установен още през 1944 г. В България до 2020 г. има само едно съобщение за вида - от язовир Доспат.

Лагаросифон може лесно да бъде закупен у нас като аквариумно растение и така да се озове и сред природата при изхвърляне на растителни остатъци в реки, езера, канали, при почистване на градински езерца и аквариуми. Веднъж попаднал при подходящи условия, той бързо се размножава вегетативно и е способен в рамките на един вегетационен сезон да обхване големи площи. Пътищата на по-нататъшното му разпространение са чрез водните течения, при пренасяне на прикрепил се части от растението от водолубивите птици, лодки и риболовни принадлежности.

Проблемите, които причинява са следните:

- измества местните видове като ги конкурира и променя условията на средата – спира достъпа на светлина, намалява кислорода и др.,

- образува плътни обраствания и възпрепятства рекреационни дейности като плаване, плуване, риболов,
- запушва водохващания на водоелектрически централи и помпени станции, затлачва канали.

Контролът и борбата против лагаросифона са трудни. Тъй като е водно растение химическата борба е почти невъзможна. Механичното отстраняване води до накъсване на растенията и може дори да причини по-голяма инвазия при разнасяне на частите от водните течения.

Най-сигурният начин за предпазване от лагаросифона и всички инвазивни чужди видове растения е да не се допуска навлизането им. Всички имаме важна роля - при превенцията, ранното откриване и ограничаване на разпространението им. Не трябва да се изхвърлят отпадъци от аквариумите и декоративните градински басейни в естествените екосистеми! При пренасяне и ползване на лодки и риболовни принадлежности от един водоем в друг се създава голям риск от пренасяне на фрагменти от растението на нови места, затова след всяко ползване те трябва да се почистват добре!

Повече за големия лагаросифон и други ИЧВ от Списъка на ЕС можете да видите в [Атлас на инвазивните чужди видове от значение за Европейския съюз](#), издаден от Института по биоразнообразие и екосистемни изследвания (ИБЕИ), към БАН.